

Overdracht Nederlandse bankgegevens aan Amerika gaat ongestoord door

Nederlandse banken sturen ongehinderd gegevens van tienduizenden Nederlanders door naar de Amerikaanse belastingdienst, in het kader van FATCA-wetgeving. Zelfs een uitspraak van het EU Hof dat Amerikaanse bedrijven niet de privacy van gebruikers kunnen waarborgen, verandert hieraan niets. De Tweede Kamer heeft inmiddels vragen gesteld.

Michael Littaur

Nederlanders met Amerika als geboorteplaats, een Amerikaanse ouder of een *Greencard*, moeten in Amerika belastingaangifte doen; ongeacht of ze er ooit hebben gewoond of gewerkt. Ze zijn zogenaamde *US persons* voor de Amerikaanse belastingwet.

In 2010 heeft president Obama met de FATCA-wet ([Foreign Account Tax Compliance Act](#)) ervoor gezorgd dat alle financiële instellingen buiten de Verenigde Staten (waaronder banken) verplicht zijn om alle *US persons* in hun klantenbestand door te geven, op straffe van forse boetes (30 procent strafheffing op inkomsten uit Amerika). Hierdoor kan Amerika makkelijker burgers buiten Amerika in het vizier krijgen.

Nederlandse banken en FATCA

Nederlandse banken schrijven al regelmatig hun klanten aan die Amerika als geboorteplaats hebben in hun paspoort, zichzelf als Amerikaan hebben geïdentificeerd (bijvoorbeeld omdat een van de ouders Amerikaan is), een actief Amerikaans telefoonnummer of adres hebben, of regelmatig geld overboeken naar Amerika.

In een brief verzoekt de bank cliënten te bevestigen of ze *US person* zijn en hun *SSN* (equivalent van het Nederlandse BSN) op te geven. Als ze dit niet (tijdig) doen, sluiten de banken diensten af, zoals betaalrekeningen, beleggingen en hypotheken.

Uitspraak EU hof

Een recente uitspraak van het EU Hof, dat Amerikaanse bedrijven niet de privacy kunnen waarborgen van haar gebruikers, verandert niets aan de uitvoering van FATCA. [Americans Overseas](#), dat voorlichting geeft over de Amerikaanse belastingplicht, vroeg fiscalist Kees van Dijk om de uitspraak van het EU Hof te bestuderen. Van Dijk, specialist op het gebied van FATCA, legde de oorspronkelijke overeenkomst (*IGA; Intergovernmental Agreement*) tussen Nederland en de VS naast de uitspraak van het EU Hof. "De uitspraak van het [EU Hof op 16 juli 2020](#) is gebaseerd op uitleg van de *General Data Protection Regulation* (GDPR). Artikel 2(d) van de GDPR bepaalt dat de GDPR niet van toepassing is op de verwerking van persoonlijke gegevens 'by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences (...)', aldus Van Dijk.

De NL IGA (*Inter Governmental Agreement*) is een overeenkomst tussen de bevoegde autoriteiten van Nederland en de VS met als doel belastingontduiking tegen te gaan. Zoals blijkt uit een brief van toenmalig staatssecretaris van Financiën Weekers, d.d. 18 december 2013, die voorafgaat aan de [NL IGA](#), biedt de overeenkomst voldoende waarborgen ter bescherming van persoonsgegevens.

Op grond van het bovenstaande en een reeks bepalingen in de overeenkomsten meent Van Dijk dat de uitspraak van het EU Hof niet van toepassing is op FATCA, omdat dit een overeenkomst betreft tussen twee overheden in het kader van belastingontduiking. Ook bevestigen Nederland en Amerika de noodzaak voor serieuze beveiliging van de data.

Onlangs heeft kamerlid Helma Lodders (VVD) [schriftelijke vragen](#) gesteld aan de staatssecretaris en de minister van Financiën. Het is wat haar betreft nog onduidelijk hoe de VS de privacy waarborgt van de data. Tevens is het de vraag of oudere overeenkomsten voldoen aan de nieuwe AVG-standaard.

Gevolgen merkbaar

De verplichtingen en gevolgen van FATCA zijn merkbaar door heel Europa. Recent bleek dat, na Nederland, Duitsland, Frankrijk en Zweden, ook Britse banken zijn begonnen met klanten brieven te sturen. Zo ontving een klant bij de Engelse bank HSBC bericht dat alle rekeningen per direct werden gesloten, tenzij gehoor werd gegeven aan de eisen van de bank.

Deel dit artikel

f in

Michael Littaur is medeoprichter van Americans Overseas, dat voorlichting geeft over Amerikaanse belastingplicht en Amerikaanse en Nederlandse belastingrechtsspecialisten met elkaar verbindt.